

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

12. února 2015 *

„Žaloba na neplatnost — Směrnice 2013/51/Euratom — Volba právního základu — Smlouva o založení ESAE — Články 31 AE a 32 AE — Smlouva o FEU — Článek 192 odst. 1 SFEU — Ochrana zdraví osob — Radioaktivní látky ve vodě určené k lidské spotřebě — Právní jistota — Loajální spolupráce mezi orgány“

Ve věci C-48/14,

jejímž předmětem je žaloba na neplatnost na základě článků 263 SFEU a 106a odst. 1 AE, podaná dne 30. ledna 2014,

Evropský parlament, zastoupený L. Visaggiem a J. Rodriguesem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobce,

proti

Radě Evropské unie, zastoupené O. Segnanem a R. Liudvinaviciute-Cordeiro, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

podporované

Českou republikou, zastoupenou M. Smolkem a E. Rufferem, jako zmocněnci,

Francouzskou republikou, zastoupenou G. de Berguesem a D. Colasem, jakož i N. Rouam, jako zmocněnci,

Evropskou komisí, zastoupenou P. Van Nuffelem a M. Patakia, jako zmocněnci,

vedlejšími účastníky řízení,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta, předsedkyně senátu, K. Lenaerts (zpravodaj), místopředseda Soudního dvora, A. Arabadžev, J. L. da Cruz Vilaça a C. Lycourgos, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

* Jednací jazyk: francouzština.

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svou žalobou Evropský parlament navrhuje zrušení směrnice Rady 2013/51/Euratom ze dne 22. října 2013, kterou se stanoví požadavky na ochranu zdraví obyvatelstva, pokud jde o radioaktivní látky ve vodě určené k lidské spotřebě (Úř. věst. L 296, s. 12, dále jen „napadená směrnice“).

Právní rámec

Smlouva o založení ESAE

- 2 Články 30 AE až 32 AE, které jsou součástí kapitoly 3, nadepsané „Ochrana zdraví“, hlavy II Smlouvy o založení ESAE, stanoví:

„Článek 30

V rámci Společenství se stanoví základní standardy ochrany zdraví obyvatelstva a pracovníků před nebezpečím ionizujícího záření.

Výrazem „základní standardy“ se rozumí:

- a) nejvyšší přípustné dávky poskytující dostatečnou bezpečnost;
- b) nejvyšší přípustný stupeň ozáření a zamoření;
- c) základní zásady lékařského dohledu nad pracovníky;

Článek 31

Komise vypracuje základní standardy po obdržení stanoviska skupiny osobností jmenovaných Výborem pro vědu a techniku z řad vědeckých odborníků členských států, zejména odborníků v oblasti veřejného zdraví. Komise si k takto vypracovaným základním standardům vyžádá stanovisko Hospodářského a sociálního výboru.

Základní standardy přijme Rada po konzultaci s Evropským parlamentem kvalifikovanou většinou na návrh Komise, která jí předá obdržená stanoviska výborů.

Článek 32

Na žádost Komise nebo členského státu mohou být základní standardy revidovány nebo doplněny v souladu s postupem stanoveným v článku 31.

Komise je povinna přezkoumat každou žádost podanou členským státem.“

- 3 Podle čl. 106a odst. 3 AE „[u]stanovení Smlouvy o [EU] a Smlouvy o [FEU] nemění ustanovení této smlouvy“.

Směrnice 98/83/ES

- 4 Směrnice Rady 98/83/ES ze dne 3. listopadu 1998 o jakosti vody určené k lidské spotřebě (Úř. věst. L 330, s. 32; Zvl. vyd. 15/04, s. 90), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 596/2009 ze dne 18. června 2009 (Úř. věst. L 188, s. 14, dále jen „směrnice 98/83“), v článku 1 stanoví:

„1. Tato směrnice se týká jakosti vody určené k lidské spotřebě.

2. Cílem této směrnice je chránit lidské zdraví před nepříznivými účinky jakéhokoli znečištění vody určené k lidské spotřebě a zajistit, že voda bude zdravotně nezávadná a čistá.“

- 5 Článek 5 směrnice 98/83, nadepsaný „Normy jakosti“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Členské státy stanoví pro vodu určenou k lidské spotřebě hodnoty ukazatelů uvedených v příloze I.

2. Hodnoty stanovené podle odstavce 1 nesmějí být méně přísné než hodnoty uvedené v příloze I. Pokud jde o ukazatele uvedené v části C přílohy I, je hodnoty třeba určovat pouze pro účely monitorování a ke splnění povinností uložených článkem 8.“

- 6 Část C přílohy I směrnice 98/83, nadepsaná „Indikační ukazatele“, stanoví:

„[...]

RADIOAKTIVITA

Ukazatel	Hodnota ukazatele	Jednotka	Poznámky
Trícium	100	bq/l	poznámky 8, 9
Celková indikační dávka	0,10	mSv/rok	poznámky 9, 10

[...]

Poznámka 8: Četnost monitorování se stanoví později v příloze II.

Poznámka 9: S výjimkou tricia, draslíku 40, radonu a zplodin jeho rozpadu se četnost monitorování, monitorovací metody a nejvhodnější umístění monitorovacích míst stanoví později v příloze II.

Poznámka 10: 1. Komise přijme opatření požadovaná podle poznámky 8 ke stanovení četnosti monitorování a podle poznámky 9 ke stanovení četnosti monitorování, monitorovacích metod a nejvhodnějšího umístění monitorovacích míst v příloze II. Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 12 odst. 3.

Komise při vypracování těchto opatření vezme v úvahu mimo jiné příslušná ustanovení stávajících právních předpisů nebo vhodné monitorovací programy, včetně výsledků monitorování odvozených z těchto programů.

[...]“

Napadená směrnice

- 7 Vzhledem k tomu, že byl návrh Komise COM (2012) 147 final ze dne 28. března 2012, kterým se stanoví požadavky na ochranu zdraví obyvatelstva, pokud jde o radioaktivní látky ve vodě určené k lidské spotřebě, založen na člancích 31 AE a 32 AE, Parlament legislativním usnesením ze dne 12. března 2013 schválil pozměňovací návrhy týkající se nahrazení tohoto právního základu právním základem vyplývajícím z čl. 192 odst. 1 SFEU.
- 8 Rada nicméně změnu právního základu navrhovaného Parlamentem zamítla a dne 22. října 2013 přijala napadenou směrnici na základě článků 31 AE a 32 AE.
- 9 Body 1 až 5 odůvodnění napadené směrnice uvádějí:
- „(1) Polknutí vody představuje jednu z cest pro vniknutí radioaktivních látek do lidského těla. V souladu se směrnicí Rady 96/29/Euratom [ze dne 13. května 1996, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy na ochranu zdraví pracovníků a obyvatelstva před riziky vyplývajících z ionizujícího záření (Úř. věst. L 159, s. 1; Zvl. vyd. 05/02, s. 292)] je zapotřebí udržet příspěvek činností, s nimiž je spojeno riziko vyplývajících z ionizujícího záření, k ozáření veškerého obyvatelstva tak nízký, jak lze rozumně dosáhnout.
- (2) S ohledem na význam jakosti vody určené k lidské spotřebě pro zdraví lidí je nezbytné stanovit na úrovni Společenství normy jakosti, které plní funkci ukazatelů a zajišťují monitorování dodržování uvedených norem.
- (3) Směrnice [...] 98/83 [...] stanoví indikační ukazatele radioaktivních látek v části C přílohy I a související ustanovení o monitorování v příloze II uvedené směrnice. Tyto ukazatele však spadají do oblasti působnosti základních standardů vymezených v článku 30 [AE].
- (4) Požadavky na monitorování úrovní radioaktivních látek ve vodě určené k lidské spotřebě by proto měly být přijaty ve zvláštním právním předpisu, který zajistí jednotnost, soudržnost a úplnost právních předpisů týkajících se ochrany před radiací podle Smlouvy o [ESAE].
- (5) Vzhledem k tomu, že Společenství má pravomoc přijímat základní bezpečnostní normy k ochraně zdraví pracovníků a obyvatelstva před nebezpečím vyplývajícím z ionizujících záření, ustanovení této směrnice nahrazují [mají přednost před] ustanovení[mi] směrnice 98/83/ES týkající[mi] se požadavků na ochranu zdraví obyvatelstva, pokud jde o radioaktivní látky ve vodě určené k lidské spotřebě.“
- 10 Článek 1 napadené směrnice stanoví:
- „Tato směrnice stanoví požadavky na ochranu zdraví obyvatelstva, pokud jde o radioaktivní látky ve vodě určené k lidské spotřebě. Stanoví hodnoty ukazatelů, četnost a metody pro monitorování radioaktivních látek.“
- 11 Článek 2 odst. 3 napadené směrnice definuje „indikativní dávku“ (dále jen „ID“) jako „úvazek účinné dávky na jeden rok ingesce ze všech radionuklidů, jejichž přítomnost byla zjištěna v zásobárně vody určené k lidské spotřebě, a to jak přírodního, tak i umělého původu, avšak s výjimkou tritia, draslíku 40, radonu a zplodin radonu s krátkým poločasem rozpadu“.
- 12 V souladu s čl. 5 odst. 1 napadené směrnice „[č]lenské státy stanoví hodnoty ukazatelů platné pro monitorování radioaktivních látek ve vodě určené k lidské spotřebě v souladu s přílohou I“.

- 13 Příloha I napadené směrnice, nadepsaná „Hodnoty ukazatelů pro radon, tritium a ID vody určené k lidské spotřebě“, zní takto:

„	Ukazatel	Hodnota ukazatele	Jednotka	Poznámky
	Radon	100	Bq/l	(Poznámka 1)
	Tritium	100	Bq/l	(Poznámka 2)
	ID	0,10	mSv	

Poznámka 1:

- a) Členské státy mohou stanovit úroveň pro radon, jejíž překročení bude považováno za nevhodné a při hodnotách nižších než tato úroveň by měla pokračovat optimalizace ochrany, aniž by bylo ohroženo zásobování vodou ve vnitrostátním či regionálním měřítku. Úroveň stanovená členským státem může být vyšší než 100 Bq/l, ale nižší než 1 000 Bq/l. Za účelem zjednodušení vnitrostátních právních předpisů se členské státy mohou rozhodnout pro přizpůsobení hodnoty ukazatelů této úrovni.
- b) Nápravné opatření je považováno za odůvodněné na základě radiologické ochrany bez dalšího zkoumání v případě, že koncentrace radonu jsou vyšší než 1000 Bq/l.

Poznámka 2: Zvýšené hodnoty tritia mohou být známkou přítomnosti dalších umělých radionuklidů. Pokud koncentrace tritia překročí příslušnou hodnotu ukazatele, je nutný rozbor přítomnosti dalších umělých radionuklidů.“

- 14 Článek 6 odst. 1 a 2 napadené směrnice stanoví:

„1. Za účelem kontroly, zda hodnoty radioaktivních látek splňují hodnoty ukazatelů stanovené podle čl. 5 odst. 1, přijmou členské státy veškerá opatření potřebná k zajištění toho, aby monitorování radioaktivních látek ve vodě určené k lidské spotřebě probíhalo v souladu se strategiemi a četností monitorování stanovenými v příloze II.

[...]

2. Provádí se monitorování ID, přičemž pracovní charakteristiky rozborů musí být v souladu s požadavky uvedenými v příloze III.“

Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastníků řízení

- 15 Rozhodnutími předsedy Soudního dvora ze dne 14. května, 28. května a 26. června 2014 bylo povoleno vedlejší účastenství Francouzské republiky, Komise a České republiky na podporu návrhových žádání Rady.
- 16 Parlament navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zrušil napadenou směrnici a
 - uložil Radě náhradu nákladů řízení.
- 17 Rada podporovaná Českou republikou, Francouzskou republikou a Komisí navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zamítl žalobu a

— uložil Parlamentu náhradu nákladů řízení.

- 18 Rada podporovaná Francouzskou republikou, jakož i Komise podpůrně navrhuje pro případ, že by Soudní dvůr žalobě vyhověl, zachovat účinky napadené směrnice do vstupu v platnost v přiměřené lhůtě nové právní úpravy určené k jejímu nahrazení.

K žalobě

- 19 Parlament uplatňuje na podporu své žaloby tři žalobní důvody. První žalobní důvod vychází z nesprávné volby právního základu, na němž je založena napadená směrnice, druhý z porušení zásady právní jistoty a třetí z porušení zásady loajální spolupráce mezi orgány, zakotvené v čl. 13 odst. 2 SEU.

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávné volby právního základu, na němž je založena napadená směrnice

Argumentace účastníků řízení

- 20 Parlament, jenž odkazuje na body 3 až 5 odůvodnění napadené směrnice, tvrdí, že hlavní cíl napadené směrnice odpovídá cílům politiky Evropské unie v oblasti životního prostředí, jejichž výčet je uveden v čl. 191 odst. 1 SFEU, a to především cílům ochrany lidského zdraví a uvažlivého a racionálního využívání přírodních zdrojů. Napadená směrnice tudíž měla být založena na čl. 192 odst. 1 SFEU (viz rozsudek Komise v. Parlament a Rada, C-411/06, EU:C:2009:518, body 45 až 47).
- 21 Parlament tvrdí, že z článku 1 směrnice 98/83 vyplývá, že režim, který stanoví, se má použít na všechny formy znečištění vody určené k lidské spotřebě bez ohledu na zdroj tohoto znečištění. Napadená směrnice tak porušuje jednotnost režimu stanoveného směrnicí 98/83.
- 22 Podle Parlamentu z důvodové zprávy k návrhu Komise COM (2012) 147 final vyplývá, že Komise má za to, že některá ustanovení směrnice 98/83, a sice ustanovení obsažená v části C přílohy I a v příloze II této směrnice, ve skutečnosti spadají do působnosti článků 30 AE až 32 AE. Nicméně nařízení č. 596/2009 doplnilo do části C přílohy I směrnice 98/83 poznámku 10 týkající se radioaktivních látek. Nařízení č. 596/2009 je založeno na čl. 175 odst. 1 ES, který je nyní čl. 192 odst. 1 SFEU. Ani unijní zákonodárce, ani Komise při této příležitosti nepovažovali za nutné doplnit jako právní základ tohoto nařízení ustanovení Smlouvy o založení ESAE.
- 23 V projednávaném případě Rada namísto toho, aby změnila směrnici 98/83, jejímž cílem je zahrnout ustanovení týkající se hodnot ukazatelů pro radioaktivní látky, jakož i ustanovení týkající se jejich monitorování, schválila návrh, který zasahuje do samotné podstaty jednotného režimu stanoveného touto směrnicí.
- 24 Parlament ve své replice rovněž tvrdí, že jeho teze nepopírá zásadu zakotvenou v čl. 106a odst. 3 AE. Podle Parlamentu totiž měl být právním základem napadené směrnice čl. 192 odst. 1 SFEU, neboť tato směrnice zapadá do právního rámce zavedeného směrnicí 98/83. Napadenou směrnicí Rada, jež jednala na základě článků 31 AE a 32 AE, nastolila nová pravidla týkající se zvláštního hlediska rámce vytyčeného směrnicí 98/83, a sice požadavky na ochranu, pokud jde o radioaktivní látky nacházející se ve vodě určené k lidské spotřebě, a jednala tak v rozporu s cílem sledovaným touto směrnicí. Při určování příslušného právního základu napadené směrnice měla být zohledněna zaprvé skutečnost, že směrnice 98/83 představuje základní kámen režimu ochrany lidského zdraví před nepříznivými účinky znečištění vody určené k lidské spotřebě a zadruhé skutečnost, že napadená směrnice se zaměřuje právě na určitý aspekt režimu stanoveného směrnicí 98/83 (viz rozsudek Spojené království v. Rada, C-656/11, EU:C:2014:97, body 50, 51, 64 a 66).

- 25 Poté, co Rada a vedlejší účastníci řízení připomněli, že ustanovení kapitoly 3 hlavy II Smlouvy o založení ESAE, jejíž součástí tvoří články 31 AE a 32 AE, musejí být vykládána extenzivně, aby byl zajištěn jejich užitečný účinek (rozsudky Parlament v. Rada, C-70/88, EU:C:1991:373, bod 14; Komise v. Rada, C-29/99, EU:C:2002:734, body 78 až 80, jakož i ČEZ, C-115/08, EU:C:2009:660, body 100 a 112), odpovídají, že s ohledem na účel a obsah napadené směrnice byla tato směrnice právem založena na člancích 31 AE a 32 AE.

Závěry Soudního dvora

- 26 Je třeba připomenout, že podle článku 31 AE přijme Rada po konzultaci s Evropským parlamentem kvalifikovanou většinou na návrh Komise základní standardy ve smyslu článku 30 AE, které se týkají ochrany zdraví obyvatelstva a pracovníků před nebezpečím ionizujícího záření. Článek 32 AE dodává, že na žádost Komise nebo členského státu mohou být takto přijaté základní standardy revidovány v souladu s tímto postupem.
- 27 I když preambule napadené směrnice odkazuje na články 31 AE a 32 AE, platí, že jelikož tato směrnice nereviduje základní standardy, které byly dříve přijaty na základě Smlouvy o založení ESAE, může tvořit její právní základ samotný článek 31 AE.
- 28 Pokud jde o čl. 192 odst. 1 SFEU, tento článek stanoví, že Parlament a Rada rozhodují řádným legislativním postupem o tom, jakou činnost bude Unie vyvíjet, aby bylo dosaženo jejích cílů v oblasti životního prostředí, které zahrnují zejména ochranu zdraví osob.
- 29 Pokud jde o otázku, zda napadená směrnice mohla být platně přijata na základě článku 31 AE, z ustálené judikatury vyplývá, že se výběr právního základu aktu musí zakládat na objektivních skutečnostech, které mohou být soudně přezkoumány, mezi něž patří účel a obsah tohoto aktu (viz zejména rozsudky Parlament v. Rada, EU:C:1991:373, bod 9; Parlament v. Rada, C-130/10, EU:C:2012:472, bod 42; Komise v. Rada, C-137/12, EU:C:2013:675, bod 52, jakož i Komise v. Parlament a Rada, C-43/12, EU:C:2014:298, bod 29).
- 30 V této souvislosti je irelevantní právní základ, který byl použit pro přijetí jiných unijních aktů vyznačujících se případně podobnými vlastnostmi, jelikož právní základ aktu musí být určen s přihlédnutím k jeho vlastnímu účelu a obsahu (viz rozsudek Spojené království v. Rada, EU:C:2014:97, bod 48 a citovaná judikatura). Parlament tedy nemůže argumentovat okolností, že napadená směrnice obsahuje některé prvky totožné s prvky uvedenými v části C přílohy I směrnice 98/83, která byla založena na čl. 130 S odst. 1 Smlouvy o ES, jenž je nyní čl. 192 odst. 1 SFEU.
- 31 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že cílem napadené směrnice, jak vyplývá z jejího článku 1, je chránit zdraví obyvatelstva stanovením požadavků týkajících se radioaktivních látek ve vodě určené k lidské spotřebě. Body 1 a 2 odůvodnění uvedené směrnice za tímto účelem uvádějí, že polknutí vody představuje jednu z cest pro vniknutí radioaktivních látek do lidského těla, a že je tudíž nezbytné stanovit na úrovni Společenství normy jakosti, které plní funkci ukazatelů a zajišťují monitorování dodržování těchto norem.
- 32 Účel sledovaný napadenou směrnicí tak odpovídá účelu základního standardu ve smyslu článku 30 AE, jehož cílem je zajistit ochranu zdraví obyvatelstva před nebezpečím ionizujícího záření.
- 33 Pokud jde o obsah napadené směrnice, tato směrnice stanoví hodnoty ukazatelů, četnost a metody pro monitorování radioaktivních látek ve vodě určené k lidské spotřebě. Rovněž obsah napadené směrnice odpovídá obsahu základního standardu ve smyslu článku 30 AE, který v souladu s druhým pododstavcem v písmenech a) a b) tohoto posledně uvedeného ustanovení stanoví stran ionizujícího záření nejvyšší přípustné dávky poskytující dostatečnou bezpečnost, jakož i nejvyšší přípustný stupeň

ozáření a zamoření. Navíc je třeba poukázat na to, že monitorování radioaktivity vody výslovně upravují ustanovení kapitoly 3 hlavy II Smlouvy o založení ESAE, jejichž součástí jsou články 30 AE a 31 AE.

- 34 Pokud jde o argument Parlamentu, podle kterého hlavní cíl napadené směrnice odpovídá cílům politiky Unie v oblasti životního prostředí, jejichž výčet je uveden v čl. 191 odst. 1 SFEU, a že tudíž napadená směrnice měla být založena na čl. 192 odst. 1 SFEU, je třeba konstatovat, že zajisté podle čl. 191 odst. 1 SFEU přispívá politika Unie v oblasti životního prostředí k sledování zejména ochrany lidského zdraví.
- 35 Nicméně Soudní dvůr již opakovaně rozhodl, že ustanovení kapitoly 3 hlavy II Smlouvy o založení ESAE musejí být vykládána extenzivně, aby byl zajištěn jejich užitečný účinek (viz zejména rozsudky Komise v. Rada, EU:C:2002:734, bod 78, a ČEZ, EU:C:2009:660, bod 100). Uvedená ustanovení, jejichž součástí tvoří články 30 AE a 31 AE, mají zajistit důslednou a účinnou ochranu zdraví obyvatelstva před nebezpečím způsobeným ionizujícím zářením bez ohledu na jeho zdroj a na kategorie osob vystavených takovému záření (rozsudky Parlament v. Rada, EU:C:1991:373, bod 14, jakož i ČEZ, EU:C:2009:660, bod 112).
- 36 Mimoto, pokud ve Smlouvách existuje specifitější ustanovení, které by mohlo být právním základem dotčeného aktu, měl by se tento akt zakládat na tomto ustanovení (viz rozsudky Komise v. Rada, C-338/01, EU:C:2004:253, bod 60, a Komise v. Rada, C-533/03, EU:C:2006:64, bod 45).
- 37 Článek 31 AE přitom představuje specifitější právní základ, pokud jde o ochranu zdraví obyvatelstva před radioaktivními látkami ve vodě určené k lidské spotřebě než obecný právní základ vyplývající z čl. 192 odst. 1 SFEU. Smlouva o založení ESAE totiž obsahuje soubor pravidel týkajících se právě ochrany obyvatelstva a životního prostředí před ionizujícím zářením (rozsudek ČEZ, EU:C:2009:660, bod 83).
- 38 Každopádně, pokud by pouhé konstatování, že cílem aktu odkazujícího na radioaktivní látky je ochrana lidského zdraví ve smyslu čl. 191 odst. 1 SFEU, postačovalo k uznání čl. 192 odst. 1 SFEU za správný právní základ uvedeného aktu, nemohl by již článek 31 AE sloužit jako právní základ činnosti Společenství, jelikož základní standardy ve smyslu článku 30 AE mají z povahy věci za cíl ochranu zdraví osob. Argumentace Parlamentu tak popírá nejen užitečný účinek článku 31 AE, který tvoří specifitější právní základ než právní základ tvořený čl. 192 odst. 1 SFEU, nýbrž i zásadu zakotvenou v čl. 106a odst. 3 AE, podle níž ustanovení Smlouvy o FEU nemění ustanovení Smlouvy o ESAE.
- 39 Z výše uvedeného vyplývá, že napadená směrnice byla platně přijata na základě článku 31 AE.
- 40 První žalobní důvod vycházející z nesprávné volby právního základu, na němž je založena napadená směrnice, je tudíž třeba zamítnout.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady právní jistoty

Argumentace účastníků řízení

- 41 Parlament tvrdí, že Rada vytvořila situaci právní nejistoty, jelikož přijetí napadené směrnice nedoprovázelo zrušení směrnice 98/83 v části týkající se radioaktivních látek. Při neexistenci výslovného zrušení jsou hodnoty ukazatelů části C přílohy I této směrnice stále v platnosti, a to stejně jako hodnoty ukazatelů napadené směrnice. Totéž platí i pro zmocnění Komise k přijetí opatření regulativním postupem s kontrolou podle poznámky 10 části C přílohy I směrnice 98/83. Skutečnost, že se oba režimy překrývají, a sice režim napadené směrnice a režim směrnice 98/83, narušuje podle Parlamentu právní jistotu.

- 42 Bod 5 odůvodnění napadené směrnice, podle kterého ustanovení napadené směrnice mají přednost před ustanoveními směrnice 98/83, samo o sobě nestačí k překonání této právní nejistoty. Koexistence dvou znění, která mají stejný cíl, a sice ochranu zdraví obyvatelstva před radioaktivním zamořením vody určené k lidské spotřebě, avšak jiný obsah, totiž vytváří situaci nejistoty, kterou nelze odstranit odkazem na zásadu *lex specialis derogat legi generali*. V každém případě mají členské státy na základě směrnice 98/83 nadále povinnost ponechat v platnosti ustanovení přijatá k provedení části C přílohy I, jakož i přílohy II této směrnice, přičemž porušení této povinnosti se může dovolávat každá dotčená osoba u příslušných vnitrostátních soudů. Tuto povinnost lze zrušit pouze výslovným zrušením dotčených ustanovení, které by vyžadovalo použití právního základu vyplývajícího z čl. 192 odst. 1 SFEU. Z napadené směrnice přitom jednoznačně vyplývá, že nezrušení uvedených ustanovení není pouhým opomenutím. Podle Parlamentu není mimoto dovoleno, aby se autor aktu za účelem odůvodnění střetu mezi dvěma akty, které sám vytvořil, opíral o zásadu *lex specialis derogat legi generali*.
- 43 Rada a vedlejší účastníci řízení připomínají, že bod 5 odůvodnění napadené směrnice jasně uvádí, že ustanovení této směrnice mají přednost před ustanoveními směrnice 98/83 týkajícími se požadavků na ochranu zdraví obyvatelstva, pokud jde o radioaktivní látky ve vodě určené k lidské spotřebě.
- 44 Neexistuje tudíž žádná nejednoznačnost týkající se skloubení ustanovení napadené směrnice s ustanoveními směrnice 98/83. V souladu se zásadou právní jistoty jsou členské státy, kterým je napadená směrnice určena, s to určit své povinnosti.

Závěry Soudního dvora

- 45 Podle ustálené judikatury zásada právní jistoty vyžaduje, aby právní normy byly jasné, přesné a s předvídatelnými účinky, tak aby se dotčené osoby mohly orientovat v právních stavech a vztazích, které vyplývají z unijního právního řádu (viz rozsudky *France Télécom v. Komise*, C-81/10 P, EU:C:2011:811, bod 100 a citovaná judikatura, jakož i LVK – 56, C-643/11, EU:C:2013:55, bod 51).
- 46 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že ve skloubení napadené směrnice a směrnice 98/83 neexistuje žádný rozpor. Napadená směrnice totiž ve své příloze I stanoví přesně stejné hodnoty ukazatelů, jako jsou hodnoty ukazatelů stanovené v části C přílohy I směrnice 98/83, a sice pro tritium 100 becquerelů na litr a pro celkovou indikační dávku radioaktivity 0,10 mSv ročně.
- 47 Z toho plyne, že i když napadená směrnice a směrnice 98/83 obsahují právní pravidla týkající se radioaktivních látek ve vodě určené k lidské spotřebě, nemůže být tím, že se oba režimy překrývají, dotčena jasná, přesná a předvídatelná povaha použitelných pravidel.
- 48 Kromě toho je třeba uvést, že ačkoli napadená směrnice obsahuje nová pravidla, zejména pravidla týkající se radonu, vzhledem k tomu, že tato pravidla se nacházejí pouze v napadené směrnici, nemůže být tím, že se právní režimy vyplývající z napadené směrnice a směrnice 98/83 překrývají, dotčena ani jasná, přesná a předvídatelná povaha uvedených pravidel.
- 49 Konečně je třeba poznamenat, že ve vztahu ke směrnici 98/83, která se obecně týká jakosti vody určené k lidské spotřebě, představuje napadená směrnice *lex specialis*, pokud jde o ochranu zdraví obyvatelstva před nebezpečím vyplývajícím z radioaktivních látek v takové vodě. Na rozdíl od toho, co tvrdí Parlament, je však zásada *lex specialis derogat legi generali* použitelná i tehdy, když *lex generalis* a *lex specialis* pocházejí od téhož orgánu.

- 50 Z toho plyne, že i když je tvrzení Parlamentu uplatněné poprvé v jeho vyjádření ke spisům vedlejšího účastníka, podle kterého existují odlišnosti v normativním obsahu dotyčných aktů, správné, ustanovení napadené směrnice budou mít před ustanoveními směrnice 98/83 přednost v případě neslučitelnosti režimů stanovených těmito dvěma směrnicemi, jak výslovně potvrzuje bod 5 odůvodnění napadené směrnice.
- 51 Za těchto podmínek nelze učinit závěr, že byla jakkoli porušena zásada právní jistoty.
- 52 Druhému žalobnímu důvodu tudíž nelze vyhovět.

K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady loajální spolupráce mezi orgány zakotvené v čl. 13 odst. 2 SEU

Argumentace účastníků řízení

- 53 Parlament tvrdí, že se nelze dovolávat žádného platného právního důvodu za tím účelem, aby byl pro radioaktivní látky ve vodě určené k lidské spotřebě vytvořen samostatný režim na základě Smlouvy o založení ESAE, jehož náplní budou tatáž ustanovení o ochraně a monitorování, jako jsou ustanovení uvedená v části C přílohy I a v příloze II směrnice 98/83. Tato posledně uvedená ustanovení se sice týkají ochrany před radiací, avšak jsou pouze jedním z prvků tvořících obecný rámec ochranných opatření stanovených směrnicí 98/83, se kterými sdílí stejný konečný cíl, a sice ochranu životního prostředí a zdraví osob, stanovený v čl. 191 odst. 1 SFEU.
- 54 Parlament připomíná, že volba právního základu nemůže v žádném případě spočívat na úvahách souvisejících s postupem pro přijetí dotčeného aktu nebo s režimem použitelným na uvedený akt po jeho přijetí (rozsudek Komise v. Rada, EU:C:2013:675, bod 74). Uměle izolovat jednu složku platného legislativního aktu, která má zjevně akcesorickou povahu v obecné systematice uvedeného aktu, za tím účelem, aby byla tato složka předmětem samostatného právního aktu, který má odlišný právní základ a podléhá jinému právnímu režimu, je přitom podle Parlamentu v rozporu se zásadou loajální spolupráce mezi orgány zakotvenou v čl. 13 odst. 2 SEU.
- 55 Ve svém vyjádření ke spisům vedlejšího účastníka Parlament navíc tvrdí, že aby byla dodržena povinnost loajální spolupráce, bylo nutné nejdříve částečně zrušit směrnicí 98/83 na základě čl. 192 odst. 1 SFEU a řádným legislativním postupem, což by všem dotyčným orgánům umožnilo vyjádřit se k otázce, zda bylo z právního hlediska správné, jakož i politicky vhodné vyjmout ustanovení týkající se radioaktivního zamoření vody určené k lidské spotřebě ze směrnice 98/83 a učinit tato ustanovení předmětem samostatného aktu založeného na Smlouvě o založení ESAE.
- 56 Rada a vedlejší účastníci řízení tvrdí, že napadená směrnice neporušuje čl. 13 odst. 2 SEU.

Závěry Soudního dvora

- 57 Článek 13 odst. 2 SEU stanoví, že orgány mezi sebou loajálně spolupracují.
- 58 Tato loajální spolupráce je však naplňována při dodržování mezí působnosti svěřené každému orgánu Smlouvami. Povinnost vyplývající z čl. 13 odst. 2 SEU tudíž nemůže uvedenou působnost změnit.
- 59 Co se týče otázky, zda Rada porušila zásadu loajální spolupráce tím, že přijala napadenou směrnicí, je třeba připomenout, že jak bylo konstatováno v bodě 39 tohoto rozsudku, napadená směrnice byla založena na správném právním základě, a sice článku 31 AE.

- 60 Skutečnost, že pro účely přijetí napadené směrnice byl Parlament konzultován, a neměl postavení spoluvůrce právních předpisů v rámci řádného legislativního postupu, tak vyplývá pouze z rozhodnutí autorů Smluv, a nikoli z porušení zásady loajální spolupráce (v tomto smyslu viz rozsudek Parlament v. Rada, EU:C:2012:472, bod 82).
- 61 Konečně nelze přijmout ani argument Parlamentu, podle kterého měla být před přijetím napadené směrnice částečně zrušena směrnice 98/83 na základě čl. 192 odst. 1 SFEU a při dodržení ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se řádného legislativního postupu.
- 62 Teze Parlamentu totiž znamená uznat, že výkon pravomocí, které jsou Radě svěřeny články 30 AE a 31 AE, může podléhat předchozímu schválení Parlamentu, třebaže mu tato ustanovení přiznávají pouze poradní úlohu. Jak přitom vyplývá z bodu 58 tohoto rozsudku, působnost, která Parlamentu a Radě vyplývá z článků 30 AE a 31 AE, nemůže být omezena či rozšířena na základě zásady loajální spolupráce.
- 63 Třetí žalobní důvod je tedy třeba zamítnout.
- 64 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobu je třeba zamítnout v plném rozsahu.

K nákladům řízení

- 65 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Rada požadovala náhradu nákladů řízení a Parlament neměl ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedenému uložit náhradu nákladů řízení.
- 66 V souladu s čl. 140 odst. 1 jednacího řádu ponesou Česká republika, Francouzská republika a Komise vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) Žaloba se zamítá.**
- 2) Evropskému parlamentu se ukládá náhrada nákladů řízení.**
- 3) Česká republika, Francouzská republika a Evropská komise ponesou vlastní náklady řízení.**

Podpisy.